

L' ART DEL PAGÉS

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

Meteorología pagesa.

Lo color de las vacas, com instrument de meteorologia que anuncia ab la major fixesa 'l temps es un descubrimient que acaba de fer y de publicar Mr. Veretschagin.

Lo célebre pintor rús, durant sos llarchs viatjes per lo camp, ha observat que, cuán va á fer bon temps, las vacas rossas tornan la vigilia al estable devant de totas las demás, y molt aixeridas y animadas; y cuan va á fer mal temps, las vacas rossas se quedan ressagadas, y las negras ó blancas prenen la devantera. Indubtablement, lo color del pel de las vacas influheix en lo temperament d' aquestas y l' estat de la admósfera afecta també molt senyaladament á las vacas, segons son temperament.

Aquesta es la deducció que treu Veretschagin de son descubrimient, y afegeix, no sense rahó, que en los paysos ahont predominan las humitats y la pluja, com Suissa, no hi ha casi vacas rossas, sino que totas son blancas y negras.

Impressions d' un viticultor del Panadés.

Laval.

En ma darrera carta (*) parlava de Laval, una de las fincas de M. de Grasset, reservada á experiencias sobre 'l conreu de la vinya y ahont hi efectúa ab M. Millardet los travalls de hibridació d' aquesta.

Hauria sigut deixadés imperdonable, trovantme en Montagnac, deixar de visitar un lloch tan important, mes que mes podenthi anar en companyia de persona inteligentissima en assumptos de viticultura é hibridació com es M. Rouand, que coneix aquells llocs pam á pam y que se 'm brinda acompanyamhi en quant conegué mon interés per los hibrits de MM. Millardet y de Grasset.

Laval te una cabuda de 35 hectáreas; de ellas, 25 se trovan closas per una tanca, á l' objecte d' evitar la introducció de qualsevolga malintencionat á un lloch ahont son cuidadosament resguardats verdaders tresors botànichs. Las 10 hectáreas restants son destinadas á la producció de vi y son totas reconstituídas ab varietats resistentis á la filoxera.

Dintre del clós s' hi cultivan totas las coleccions de híbrits que han obtingut messieurs Millardet y de Grasset, coleccions en que 'ls individuos de cada série se contan per milers; las dels més distingits naturalistas francesos y extranjers: entre ellas las tan celebradas de MM. Jaeger y Munson dels Estats Units, ab totas las especies y varietats conegudas y altres completament ignoradas, que cada any se aumentan per los nous envíos que fan los encarregats de M. de Grasset, ab ordres de remétreli tot quan de notable pugan adquirir y descubreixen en sas excursions per entre 'ls viticultors ó en las selvas y boscos verges de América ó d' altres punts. Dégudament classificadas per nacions y comarcas, allí també 's trovan las mils y diferentas varietats que de la vinya europea 's cultivan, lo que me doná ocasió á coneixerne molts de que no 'n tenia noticia, y que M. Rouand m' afirmá eran propias de ma estimada patria catalana.

Los terrenos de Laval destinats á la vinya, han sigut reconstituïts ab ceps americans *Jacques*, *Riparias*, *Solonis*, etc., usats com á porta-empelts, y com á tals després empeltats ab las varietats francesas; en alguns llocs en que son plantats, lo ter-

(*) N.º 369 (26 Octubre.)

reno no deu ser molt á propòsit á aquelles varietats, per quant lo propietari de la finca s' ha vist obligat á arrencar molts ceps d' aquelles y substituhirlos per híbrids que á son judici reuneixen més condicions que las que tenian las plantas ditas. Recordo que una de las vinyas en que 's cambiaren alguns ceps; tots los peus eran de *Riparia*, que segons se 'm digué cada any se clorotisavan, perdent part d' aquell vigor y valentia ab que comensaren la creixensa; los ceps mancants se substituhiren ab híbrids de *Cordifolia-Rupestris*, que s' empeltaren ab la mateixa planta de que ho eran las *Riparias* ab *Aramons*, y la vegetació de aquestos sobre 'ls *Cordifolia-Rupestris*, á pesar d' esser molt més joves, era molt superior als sobre *Riparias*, aixís com també sa producció.

Com aquest exemple, altres podrian citarse repetits y comprobats en llocs diferents y entre numerosas varietats, exemples que han permés establir comparacions y que donan motius, no obstant alguns escrúpols y desconfiansas, pera esperar los resultats beneficiosos que á la viticultura tenen ofert ab élls los mestres de la moderna teoria del híbrids.

Ab la hibridació s' han obtingut ja alguns ceps, qual valor es ben conegut y apreciat per los viticultors, y ab la hibridació es de esperar se resoldrán las dificultats que en determinats casos se presentan encara en la práctica.

La resistencia á la filoxera no la posseheixen per igual tots los ceps americans; en alguns es molt poca, y las especies que la tenen absoluta son raras. No es necessaria en la majoria de casos pera 'l cultiu de la vinya americana aquesta resistencia absoluta; sense ella viu, se desarrolla y produheix; pero en altres casos, d' ella dependeix l' éxit de las plantacions; además, la dificultat que moltes varietats tenen de viure en determinats terrenos complica la qüestió; en molts d' aquestos casos los híbrids facilitarán los ceps que ab la més alta resistencia pogan viure allá ahont cap cep americá ó europeo s' hi donava.

La manera d' efectuar la hibridació no es cap secret, ni exigeix coneixements extraordinaris, la operació en sí es senzillá, requereix, no obstant, certa práctica y delicadesa que ab certa aplicació no es difícil de adquirir.

En quant arriba la época de la florida del rahim, se separan los estams de la flor que 's vulga operar, y efectuat que aixó siga, se deposita sobre d' ella lo pólen contingut en la flor del cep, que posseheix la propietat ó qualitats que 's desitjan obtenir.

Per la selecció després d'obtinguts los nous individus que ha facilitat ab la hibridació, s'esculleixen aquells que tenen las condicions que 's volian obtenir.

Lo medi de selecció que 's practica en Laval, facilita la manera d'averiguar la resistencia dels híbrids, consistint aquella en la filoxerisació artificial á que aquestos se subjectan. Plantadas las llevors que han donat las flors fecundadas, se sembran en lloch aproposit molt espessas, y á las darrerías de Juliol, se colocan al peu de cada petita planta é immediat á las arrels principals, trossos d'arrels que 's trobin cobertas de filoxeras, que 's renovan si 's compren que alguna circumstancia las haja pogut matar. Per aquest procediment, la mateixa filoxera se cuida de senyalar entre los joves individus obtinguts, quins son los mes resistents y s'indica també, fins ahont posseheixen aquella qualitat, puig que los que no la tenen en molt alt grau, aguantan poch temps las picadas del paràssit. Joves plantas obtingudas de grana de vinya europea somesas á aquest régimen, als dos mesos han sigut completament mortas.

La especie *Rupestris*, una de las mes resistents, serveix de base á la major part de hibridacions que s'efectúan en Laval, aixís es, que los mes dels híbrids portan *sanch* de *Rupestris*. Hi ha *Rupestris* per *Riparia*, *Rupestris* per *Cordifolia*, *Rupestris* per *Berlandieri*, *Rupestris* per *Cinerea*, etc., etc., que forman las séries de híbrids dits americans, que hibridantse entre sí, forman novas series mes numerosas, y aquestas ab las varietats europeas, constituheixen las del híbrids franch-americans.

Las propietats de cada un d'aquells y d'aquestos, se troban consignats en los travalls de M. Millardet, un dels quals se publicá en «El Resumen de Agricultura,» lo primer de Abril del any corrent, que per sa importancia no podém menos de recomenar á tots quants prenguin interés en assumpto tan important.

Fora de desitjar que s'aficionessin los agricultors á aquestas qüestions, puig si estessin atents á tot quant fa referencia á la reconstitució de la vinya, las ensenyansas que cada día se acumularian en lo pais, casi assegurarian l'èxit de las plantacions que cada día ab mes escala s'anirán fent; y además, los hi donaria la fe y la convicció que al sortir de Laval jo tenia, no quedantlos hi cap dupte, respecte la salvació de la vinya actual per la americana y per la hibridació.

De *La Comarca del Noya*. RAFAEL MIR, sup

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS

Aném alerta —A alguns de nostres lectors los hi suspendrán las següents novas, que corren per los diaris:

«En la estació de Tortosa han sigut facturats pera Barcelona y Sans, 1688 bocoys de vi equivalents á un milió cuatracentsmil vuitcents litres. Dits bocoys procedeixen de Gandesa y ribera del Ebro.»

«Se nota molt moviment en lo transport de mercaderias per lo ferro-carril económic de Reus á Salou, puig que molts son los trens que arriban carregats de bocoys plens de vi procedents de la part de Valencia.»

Aném alerta, donchs, en no exagerar los preus de nostres vins, ó sino 'ns farán la competencia á casa mateix ab sos caldos nostres vehins de mes enllá del Ebro; ja que sas pretensions son inferiors á las de molts de Catalunya, sense que aquestos, en general, los tingan de superior qualitat.

Diputació Provincial. —En la sessió del dimars últim se prengueren los acorts següents:

Adquirir en los mercats extranjers ab lo benefici de lliure introducció, lo sulfat de coure destinat al sanejament de las vinyas.

Accedir á lo demanat por la Comissió provincial de defensa contra la filoxera referent á la venda de diferents ceps americans adquirits en lo mercat francés.

Establir un Mostruari de ceps americans en la Granja experimental.

Quedar enterada d' haverse llogat un local pera l' establiment del «Laboratori Vinícola,» per la quantitat de cent pessetas mensuals.

Filoxera —Ha sigut invadit per la filoxera 'l viver de ceps americans que la Excma. Diputació Provincial de Barcelona té á Ripollet

S' han prés precaucions pera evitar la propagació de dita plaga.

¡Gran noticia! —Lo Govern de Suissa te acordat suspendre la exacció de tota classe de contribucions y tributs durant l' any

1890, per tenir suficient diner en las arcas del Tesor, pera cubrir tota classe de atencions.

¡Quina ditxa pera 'ls súbdits d' aquella República Federal!

¡Y que 'n tardarém de temps á poderho dir d' Espanya!

Importació de bestiar —Per la Aduana de Port-Bou s' importaren en 1888 los següents caps de bestiar:

Cavalls capons de mes de la marca, 63; altres cavalls y eugas 3052; de llana, 3211; burrical, 1; bovi, 18520; porquí, 34605; de llana y cabrúm, 7348. Total, 66800

Per las Aduanas de Camprodon, Puigcerdá y La Junquera s' importaren en lo mateix any, 3864 caps de bestiar. Total general, 70664.

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Amposta. — Á consecuencia del reduhit preu á que s' está pagant l' arrós, avuy á 7'50 pessetas quintá, tractan los culliters d' elevar una Exposició á las Corts, pera exposar ab xifras ben exactas, los gastos de cultiu y recolecció per jornal, al objecte de compararlo ab lo que 's paga de contribució y la escassa demanda de dit article, y demanar la protecció necessaria pera que la industria arrosera puga aixecarse de la crisis perque atravessa.

Montblanch. — En los dias d' ahir, avuy y demá, celebra aquesta vila sa acreditada fra anyal de bestiar de totas classes.

Reus. — La cullita d' oli en aquesta ciutat y sa comarca se pot ben bé dir que es nula, tal es la escassetat de las olivas, que en casi tots los punts s' ha abandonat, á causa de que ni tampoch pagaria 'ls travalls de recullirlas Aixó sense contar que en molts heretats no 's reunirian, seguint tots los olivers, ni un decálitre del oleaginós fruyt. Per tal motiu tots los molins ó prempsas d' oli d' aquesta localitat, no han obert per ara sas portas.

De manera que 'ls olis de Reus que forman en primera línea entre 'ls de la Península, per no dir los millors, se veurán sollicitats en extrém, alcansant per tal motiu uns preus sumament elevats.

Tarragona.—En la present setmana era esperada la arribada al port de Tarragona de dos vapors ab cargament de blat, procedents de Berdianska.

Apesar de dits arribós, aquestos cereals acusan marcada tendència á l' alsa, degut al cambi que está al 4 per 100 y á las noticias de la cullita del extranjer.

Ulldecona.—Los géneros de venda en aquesta plassa, son: 40,000 decálitres de ví, desde 1'25 á 2'50 pessetas un; 100,000 d' oli, desde 8 á 9 pessetas; 100,000 de fasols, desde 4 á 4'50 y 200,000 de blatdemoro, desde 1'75 á 2.

VINS.

Lo mes passat foren detingudas en la aduana francesa de Cerbére 37 partidas de vi espanyol baix pretextos distints, ja sobre l' enguixat dels caldos ó altres causas.

Aixó que sembla ha prés lo camí de sistema contra nostres vins, perjudica molt lo negoci y es nescessari que d' una manera seria preocupi al Govern á fi de que las aturadas acabin pera sempre, quan no hi haja motius que las justifiqui.

Fransa.—Reina molta animació en los mercats francesos de vins.

Los preus se mantenen molt fermes.

Las noticias del Mitjdía de Fransa se resumeixen així: los preus molt sostinguts y res fa pensar un descens. En Burdeos s' espera un gran moviment de negocis.

En la Charente Inferior s' han venut partidas de vi blanch del país entre 215 y 225 franchs la bota y 'ls negres entre 250 y 267.

La major part del vi nou de Beaujolais s' ha realisat entre 110 y 130 franchs los inferiors, y entre 149 y 170 los de superior qualitat

En Borgonya continuan los preus ab tendencias al alsa.

Felanitx (Mallorca).—Los culliters están d' enhorabona per lo pujat preu que aquestos dias ha alcansat lo vi, apesar de la es-

cassa cullita que tingueren; haventse efectuat transaccions á 17 y 18 rals quartí.

Portugal.—Los vins nous de Portugal alcansan preus extraordinaris, mes alts encara que en las campanyas de 1884 y 1885.

En la Extremadura del vehi regne se cotisan á bordo de 38 á 39 franchs hectólitro y en la Beira Alta á 480 franchs la tonelada (905 litres) en lo celler.

En la primera quinzena d' Octubre últim s' exportaren á Burdeus per lo Port de Lisboa 4250 pipas.

La cullita de vi ha sigut molt curta en Portugal, especialment en la rica regió de Torresvedras, ó siga en lo Medoc portugués.

La filoxera ha fet en los dos últims anys grans progressos, arrasant casi per complert los vinyats de la Extremadura portuguesa.

La demanda de vins portugueses aumenta ab fermesa. La estadística publicada per la Oficina de Rendas Nacionals, pera 'ls deu mesos que terminaren en Octubre 31, mostrá un augment de 12,000 galons en la importació dels vins blanchs espanyols, sobre 'l corresponent periodo de 1888. Lo total, no obstant, comparat ab lo mateix periodo de 1887, ha decrescut en 300,000 galons. Lo consum dels vins negres espanyols á Inglaterra está també disminuhint.

Reus.—En lo mercat celebrat lo dilluns últim regná major desanimació que en los anteriors, sens dubte per comensar á estar plens los magatzems dels comerciants; ser nula la exportació pera 'l Riu de la Plata, á causa d' estar lo cambi de 214 á 230 per 100; ser insignificants los embarchs pera Inglaterra y difícils los negocis ab Fransa per no guardar relació los preus que allí regeixen ab los que aquí pretenen los propietaris.

Vilafranca del Panadés.—Vi pera embarcar. de 90 á 100 rals la carga —Id. blanch, de 80 á 90.—Id. pera taberna, de 70 á 80.—Id. pera cremar, de 28 á 32.—Anissats de 30", de 1120 á 1200 jerezana —Esperit de 35", de 1680 á 1720.—Id. de brisa. 1280 á 1320.